

POH obcí

Dle metodického doporučení pro příslušné úřady v procesu SEA (MŽP) **není možné POH obce vyloučit z působnosti ZPV** a z povinnosti posoudit tuto koncepci v procesu SEA, budou-li naplněny veškeré znaky posuzované koncepce podle § 10a odst. 1 ZPV.

Proces SEA ke koncepcím na více úrovních (na příkladu plánů odpadového hospodářství)

ZPV v § 3 písm. b) stanoví, že koncepcí se rozumí „*strategie, politiky, plány nebo programy zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané*“. Zároveň § 10g odst. 4 ve větě první uvádí, že „*bez stanoviska ke koncepci nemůže být koncepce schválena*“. Z obou těchto ustanovení vyplývá, že koncepcí je takový dokument, který byl schválen orgánem veřejné správy a který je v důsledku tohoto schválení závazný pro své adresáty.

Podle § 44 odst. 10 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“), „*závazná část plánu odpadového hospodářství obce je závazným podkladem pro její činnosti v oblasti odpadového hospodářství a podkladem pro zpracovávání územně plánovací dokumentace obce*.“ Závazná část POH obce tak je zcela nepochybně závazným dokumentem, a naplňuje tedy jeden z hlavních rysů koncepce ve smyslu ZPV. Tato závaznost je zdůrazněna i požadavkem na provedení monitoringu naplnění cílů stanovených POH obce, podle odstavce 11“ „*Obec každoročně vyhodnocuje pomocí soustavy indikátorů plnění cílů plánu odpadového hospodářství obce a na vyžádání je poskytne orgánu státní správy*.“

Závazná povaha POH obce, a tedy i potřeba jeho řádného schválení, je dále podpořena požadavkem publicity POH obce stanoveným odstavcem 12, podle kterého je obec povinna POH a jeho změny zveřejnit na portálu veřejné správy.

Lze tedy shrnout, že POH obce je závazným dokumentem, alespoň co se týče jeho závazné části. Závazné účinky pro své adresáty, tedy orgány veřejné správy a právnické a fyzické osoby, nemůže vyvolávat dokument, který nebyl schválen orgánem veřejné správy. Povinnost obce zpracovat POH je upravena v § 44 zákona o odpadech. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení „*obec, která produkuje ročně více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1 000 t ostatního odpadu, zpracovává v samostatné působnosti plán odpadového hospodářství obce pro odpady, které produkuje, a odpady, se kterými nakládá*“. V obecných ustanoveních k POH v § 41 odst. 3 zákona o odpadech je stanoveno, že „*na zpracování, projednávání a schvalování návrhů plánů odpadového hospodářství se nevztahuje správní řád*“. Je tedy možné dovodit, že POH obce musí být schválen příslušným orgánem obce. Pravomoc jednotlivých orgánů obce je upravena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Schvalování POH není výslovně uvedeno mezi pravomocemi zastupitelstva v § 84, ale podle odst. 4 „*zastupitelstvo si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoci vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2*“. Podle § 102 odst. 3 „*Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo.[...]*“.

Závěr:

V jednotlivých případech POH obcí bude nutné při rozhodování o (ne)aplikaci procesu SEA postupovat s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem. Pokud by daný POH obce pouze bez další (věcné, územní aj.) specifikace přebíral cíle, zásady a opatření z krajského POH, tzn., pokud by POH obce nic nového oproti koncepci posouzené na krajské úrovni neřešil a nedocházelo by oproti krajskému POH ani k takové konkretizaci řešení, která by mohla generovat nové, dosud neposouzené vlivy, bylo by možné POH obce vyjmout z věcné působnosti § 10a odst. 1 ZPV a jeho posouzení v procesu SEA nepožadovat. Jednalo by se totiž o duplicitní posuzování téhož, které je jednoznačně nežádoucím jevem¹. Obdobný závěr lze dovodit též tehdy, pokud by POH obce sice měl zahrnovat konkrétní na úrovni POH kraje dosud neposouzené záměry, avšak jednalo by se pouze o již v minulosti povolená zařízení pro nakládání s odpady. Pokud totiž POH obce nepočítá s budoucím povolováním nových záměrů v rozsahu přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů, pak v koncepci chybí rámec pro budoucí povolování záměrů a koncepce tak nenaplní § 10a zákona o posuzování vlivů.

Při rozhodování, zda (ne)aplikovat SEA je tedy nutné vyjít primárně z toho, zda obec hodlá navrhnout ve svém plánu určitá specifika vůči krajskému POH (zpravidla patrně půjde o nové, na krajské úrovni neuvedené záměry v rozsahu přílohy č. 1 k ZPV). Pokud ano, je nutné ještě zvážit podrobnost návrhu. Pokud je návrh na úrovni obce zpracován ve stejné míře obecnosti, jako je tomu na úrovni krajského plánu, posouzení by nemělo smysl - bylo by duplicitní. Pokud však POH obce záměr (oproti POH kraje) konkretizuje (nemusí jít nutně o lokalizaci, může jít např. o kapacitu, technologii atd.), tzn. na obecní úrovni mohou být identifikovatelné nové vlivy, které v obecnější rovině POH kraje nemohly být posouzeny, pak by měl být POH obce procesu SEA podroben.

¹ Směrnice 2001/42/ES ve své preambuli pod bodem 9 uvádí, že „za účelem vyloučení opakovaného posuzování by členské státy měly vzít případně v úvahu skutečnost, že posuzování bude prováděno na různých úrovních hierarchie plánů a programů“. Rovněž v článku 4 odst. 3 této směrnice se uvádí, že „tvoří-li plány a programy část hierarchie, vezmou členské státy za účelem zamezení opakovaného posuzování v úvahu skutečnost, že posuzování bude v souladu se směrnicí prováděno na různých úrovních hierarchie. Za účelem mimo jiné zamezení opakovaného posuzování uplatňují členské státy čl. 5 odst. 2 a 3.“